

Dubolimburg

JAAROVERZICHT
2015

D **BO**
LIMBURG.BE

INHOUD

HULP BIJ
BOUWEN EN
VERBOUWEN
4 – 7

GEMEENTEN
BOUWEN EN
RENOVEREN
8 – 12

VORMING EN
NETWERK
13 – 14

Beste lezer,

Klimaatneutraliteit en duurzaam bouwen mogen geen modewoorden blijven, maar verdienen een concrete uitwerking op het terrein. Dubolimburg geeft het goede voorbeeld en biedt zijn verschillende doelgroepen kansen om samen tot een duurzamere gebouwde omgeving te komen.

Dubolimburg wijst particulieren de weg naar een zorgeloze, duurzame verbouwing. Hiervoor ontwikkelden we een aanbod op maat en zoeken we voortdurend mee naar nieuwe initiatieven. In 2015 zagen we het aantal renovatieadviezen aan particulieren meer dan verdubbelen en zetten we de stap van advies naar integrale begeleiding. Daarbij besteden we aandacht aan ontzorging, betaalbaarheid, duurzaamheid en comfort. Het Zakwoordenboekje Duurzaam Bouwen en de LED-wijzer geven dan weer inzicht in moeilijke materies.

Samenwerking met gemeenten

Dubolimburg is er ook voor lokale besturen. We adviseren en begeleiden Limburgse gemeenten bij concrete projecten, mogelijke energieperformante BEN-nieuwbouwprojecten – waaronder het opgemerkte project in het Limburgse Natuurcentrum Nieuwenhoven in Sint-Truiden – en duurzame renovaties in het kader van ESCOLIMBURG2020, een project dat loopt in samenwerking met Infrac en dat begin 2016 met een jaar werd verlengd. Met Werfgoed en Limburg Renoveert richten we ons dan weer op het zoeken naar innovatieve oplossingen voor collectieve uitdagingen, zoals de gezamenlijke renovatie van wijken en woningen met dezelfde typologie.

Dubolimburg wil de open ruimte nieuwe kansen (helpen) bieden met initiatieven die een alternatief vormen tegen de oprukkende verlinting. Samen met gemeenten zetten we de eerste stappen met experimenten op het terrein én ontwikkelen we een visie rond kernverdichting.

Tot slot leggen we de nadruk op de sociale component met de Duwolim- en de Duwolimpluslening. Duurzaamheid koppelen aan het sociale blijft immers een grote uitdaging. 2015 was voor Dubolimburg een druk, belangrijk en leerrijk jaar. U leest er alles over in dit compacte jaaroverzicht.

Veel leesgenot!

Kris Asnong
directeur
vzw Dubolimburg

Ludwig Vandenhove
gedeputeerde
Duurzaamheid
en Leefmilieu
voorzitter
vzw Dubolimburg

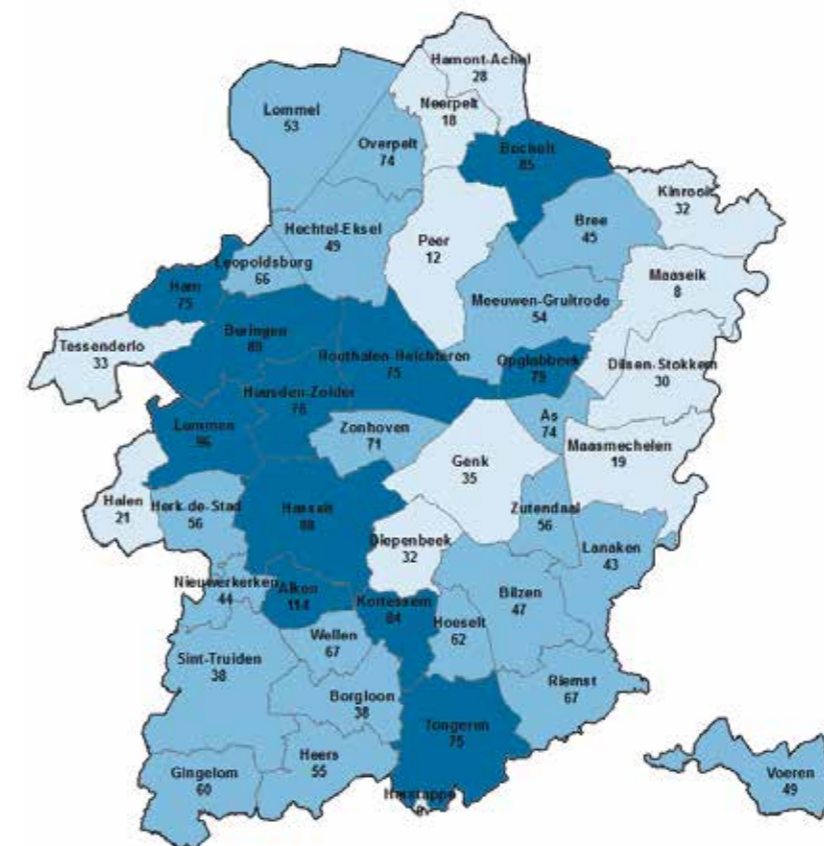
HULP BIJ BOUWEN EN VERBOUWEN

Dubolimburg biedt de Limburgse (ver)bouwer advies en begeleiding op maat. In 2015 evolueerden we van louter advies naar een integrale begeleiding van particuliere renovaties. Daarbij staan ontzorging, betaalbaarheid en het realiseren van duurzame, comfortabele woningen centraal. Een voltreffer hierbij is de Huisdokter: een specialist van Dubolimburg die particulieren aan huis en op maat adviseert bij hun renovatieprojecten. Een financiële impuls komt er via de voordelige Duwolimpluslening. Verder zijn er verschillende instrumenten ontwikkeld binnen het project Werfgoed om particulieren maximaal bij te staan en meer doorgedreven te begeleiden. Met de Quickscans geven we ook bondige adviezen over concrete ingrepen en ook nieuwbouwers kunnen op advies rekenen.

S.O.S. De Huisdokter

De **Huisdokter** is een onafhankelijke, objectieve bouw-specialist. Hij houdt rekening met de huidige normen voor energetische renovatie, BEN-nieuwbouw en passiefbouw en geeft verder advies over alle mogelijke aspecten van duurzaam bouwen. In 2015 deden **292** Limburgse verbouwers een beroep op deze gratis expertise. De feedback is zeer positief.

Huisdokterbezoeken per 1.000 inwoners

Advies Huisdokter in 2015	
totaalrenovaties	35
isolatie dak- en zoldervloer	112
muurisolatie	44
ramen	60
vloerisolatie	32
algemene isolatie	123
ventilatie	19
totaal aantal adviezen	292*

* Elk advies gaat over minimaal 2 energetische ingrepen.

"De begeleiding was uitstekend! De professionele, volledige en duidelijke uitleg maakte het voor ons plots gemakkelijk om keuzes te maken."

– Hilde Baar en Hugh McGowan (Genk)

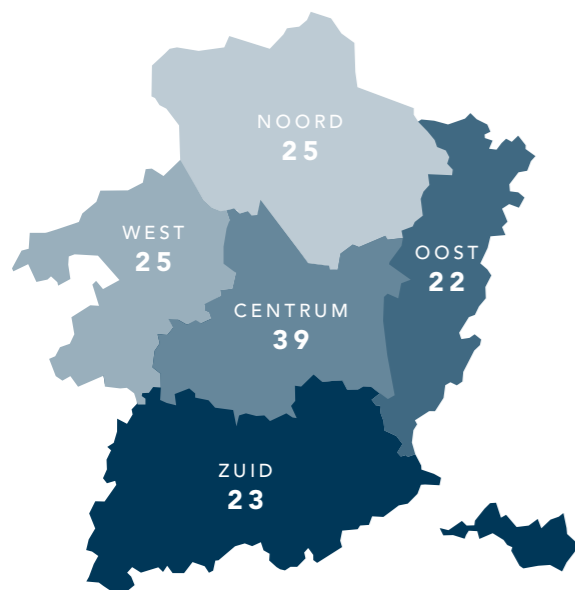
"Als particulier kan je onmogelijk inschatten welke werken er moeten gebeuren, en op welke manier je die kan laten uitvoeren. De Huisdokter geeft je heldere antwoorden op al je concrete vragen, en helpt je met advies, ook als je budget beperkt is."

– Koen Hermans (Koersel)

Duwolimplus: voordelige renovatielening

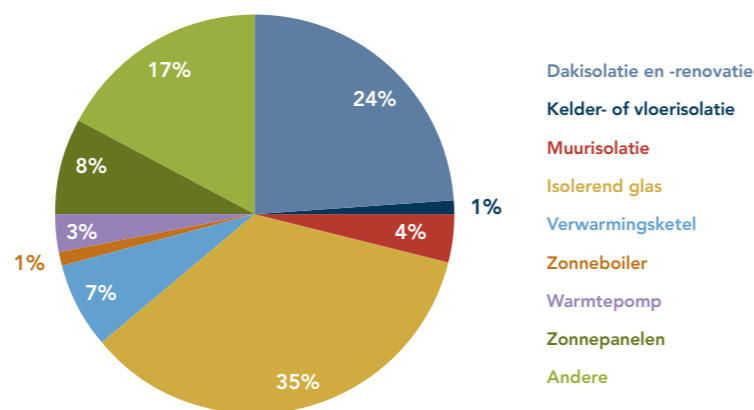
Ook op financieel vlak schiet Dubolimborg te hulp. We stonden mee aan de wieg van de **Limburgse Duwolimpluslening**, die helpt om de Duwolim-ambitie (jaarlijks 250 doorgedreven energetische renovaties ondersteunen) waar te maken. Met deze belangrijke uitbreiding van de Vlaamse Energielening kunnen particuliere verbouwers tot 40.000 euro lenen voor duurzame werken aan hun huis. De rentevoet bedraagt 2 of zelfs 0 procent, de maximale looptijd is 10 jaar. Dat is dubbel zo lang als de Vlaamse Energielening. De Duwolimpluslening wordt steeds verstrekt in combinatie met advies en begeleiding.

Aantal verstrekte Duwolimplusleningen

Duwolimplus in 2015
150 leningen waarvan 134 Duwolimplus*
totaal kredietbedrag: 1,75 miljoen euro
gemiddeld ontleenbedrag: 11.800 euro
gemiddelde looptijd: 105 maanden
achterstallen: geen

*We spreken van een Duwolimpluslening als het maximumbedrag van de Vlaamse Energielening (10.000 euro) wordt overschreden.

Werfgoed: collectieve renovaties

Werfgoed is één van de tien door IWT gesteunde proeftuinen. Binnen **Werfgoed** groepeeren we bestaande woningen per type om ze collectief te renoveren en versneld energiezuiver te maken. De bewoners genieten een integrale ondersteuning tijdens het hele proces.

Het afgelopen jaar werkten twee Limburgse gemeenten mee aan pilotprojecten op hun grondgebied: Maasmechelen (de Tuinwijk van Eisden) en Houthalen-Helchteren (Limbourg). In deze wijken meldden reeds **64 gezinnen** zich aan voor ondersteuning. Via een open oproep werden nog eens **4 particuliere verbouwers** (uit Genk, Sint-Truiden, Bilzen en Zonhoven) integraal begeleid. De opgedane ervaring wordt gebruikt voor het ontwikkelen van een blauwdruk (collectieve) totaalrenovatie van particuliere woningen.

Stroomlijners

De **Stroomlijners** helpen Limburgers om hun energiefactuur af te slanken. Samen met enkele partners realiseerde Dubolimborg een handige brochure over het vervangen van energieverblindende lampen in huis, tuin en keukens door de juiste **LED-lampen**.

In het **Zakwoordenboekje duurzaam bouwen** worden veel voorkomende en vaak moeilijke bouwbegrippen in mensentermen uitgelegd. Het wordt bij elk advies gebruikt en is ook beschikbaar op www.dubolimborg.be

Eigen patrimonium

Renovatie

Sinds 2013 helpt **ESCOLIMBURG2020**, een project van Dubolimburg, Infrac en de provincie Limburg, bij het verlagen van de CO₂-emissie van het gemeentelijk patrimonium en dit via slimme investeringen en gerichte acties. Het project werd wegens succes verlengd tot 31 maart 2017.

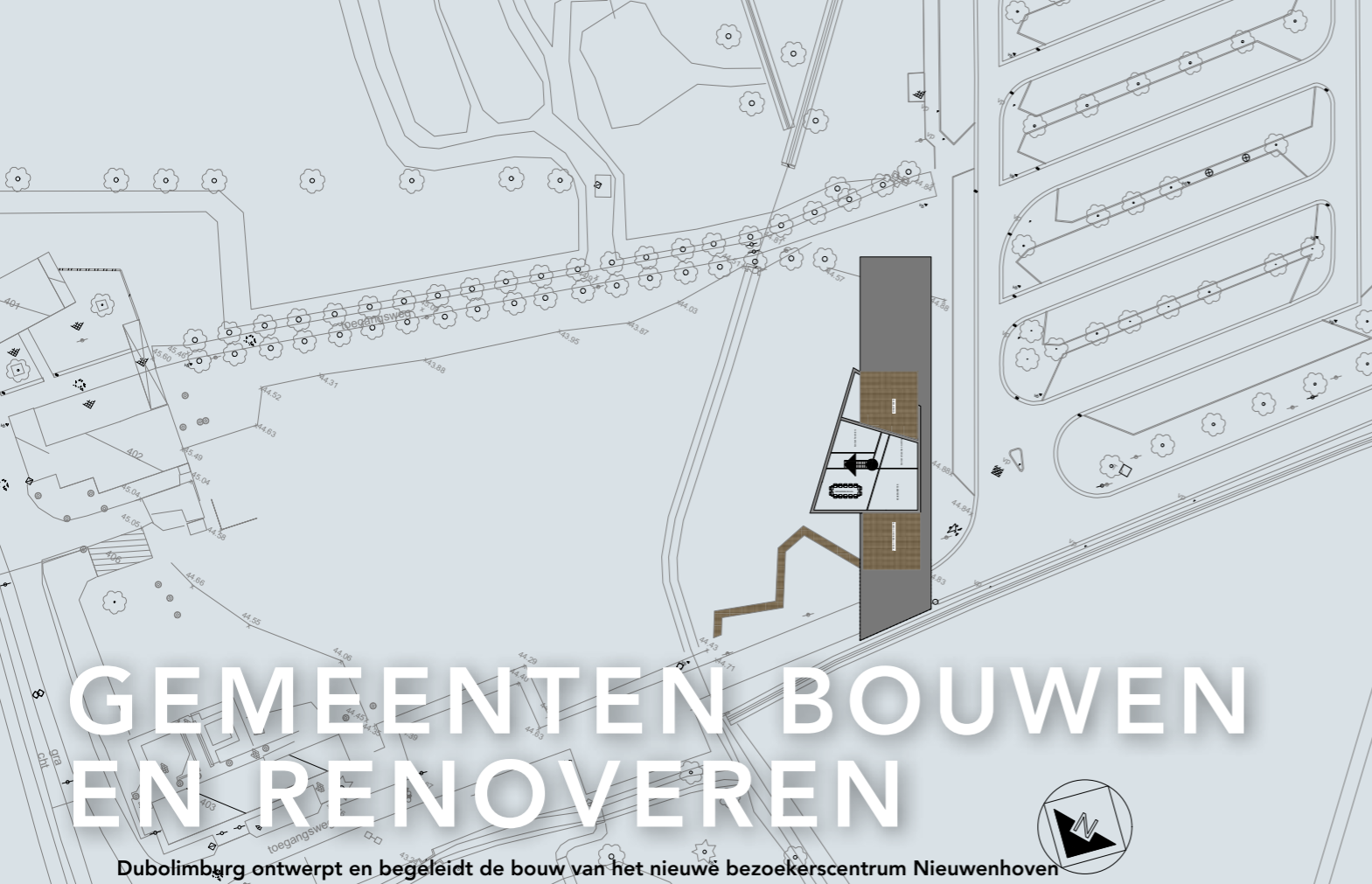
Gemeentelijke projecten via ESCOLIMBURG2020

62 renovatieprojecten

totaal bedrag:
22 miljoen euro

CO₂-besparing:
4.600 ton/jaar

Een belangrijk spoor binnen de provinciale 'Limburg renoveert'-campagne is de **gezamenlijke wijkrenovatie**, waarbij bewoners via infosessies worden opgeroepen om mee te doen. In 2015 startten Dubolimburg, Stebo en de lokale besturen projecten op in Tongeren, Lanaken, Genk en Hasselt.

Dubolimburg ontwerpt en begeleidt de bouw van het nieuwe bezoekerscentrum Nieuwenhoven

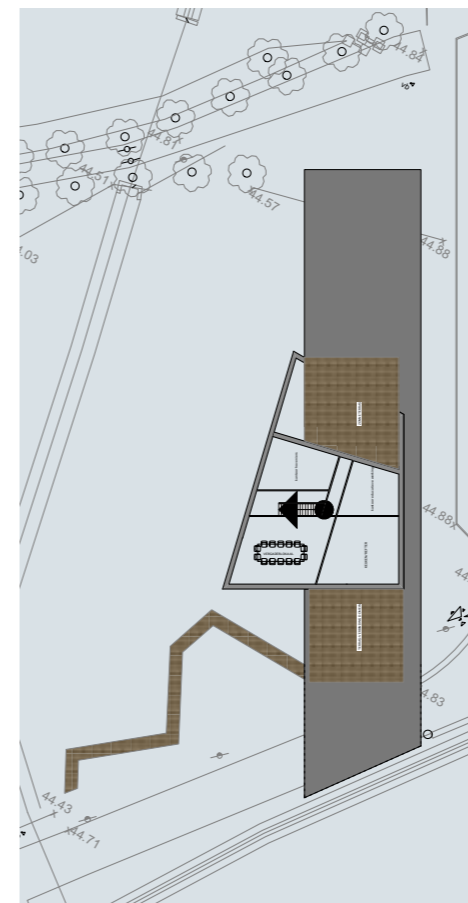
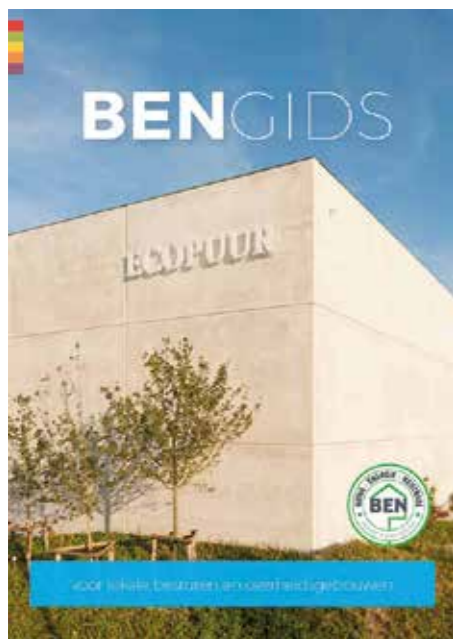
Lokale besturen kunnen in belangrijke mate bijdragen aan het verduurzamen van onze provincie. Dubolimburg helpt gemeenten om hun eigen patrimonium aan te pakken via renovatie en op die manier hun voorbeeldfunctie te vervullen. Maar er is ook ruime aandacht voor nieuwbouw volgens de strikte BEN-normen, waaraan vanaf 2021 alle nieuwe gebouwen in Europa moeten voldoen. Voor nieuwe overheidsgebouwen gelden de BEN-principes al vanaf januari 2019. Dubolimburg ondersteunt tevens initiatieven die de gemeente op haar eigen grondgebied neemt en reikt oplossingen aan voor bewoners.

Nieuwbouw

Op vraag van het Vlaamse Energie Agentschap (VEA) organiseert en leidt Dubolimburg kennisontwikkelingstrajecten en effectieve **BEN-begeleiding** voor concrete projecten en lokale besturen.

We maakten ook een **BEN-gids voor lokale besturen** die aan de hand van interessante voorbeeldprojecten een uitstekend inzicht biedt in de voordelen, gebruikte technieken en het budget bij BEN-bouwen.

Op 18 november 2015 namen **32 bestuurders en ambtenaren** deel aan de **BEN-Roadshow**. Alain Ijzermans (burgemeester Houthalen-Helchteren), Ali Caglar (schepen Genk) en Joost Venken (schepen Hasselt) vertelden over de specifieke BEN-aanpak in hun stad. In de namiddag werd de lagere school Lakerberg in Houthalen bezocht waar de deelnemers ook de technische uitleg kregen over de talloze voordelen van het BEN-bouwen.

Vijf gemeenten stapten in op het **BEN-advies op maat**.

Het gaat om de buitenschoolse kinderopvang in Herk-de-Stad en Lummen, de toeristische mobiele verblijfsunit Limburgpod van de provincie Limburg, het nieuwe administratief centrum in Beringen en de gebouwen van de technische dienst in Kinrooi.

In 2017 bouwt de provincie Limburg een **nieuw bezoekerscentrum** voor het provinciaal domein Nieuwenhoven (Sint-Truiden). Dubolimburg tekent het duurzame ontwerp, waarbij veel rekening wordt gehouden met de omgeving, en werkt een **totaalbegeleiding** uit. Er wordt gestreefd naar een CO₂-neutraal, energie-efficiënt of zelfs energie-actief gebouw. Het gebouw zal minimum voldoen aan de BEN-eisen. In functie van de haalbaarheid en het beschikbare budget zal het ambitieniveau met betrekking tot energieprestatie en duurzaam bouwen gemaximaliseerd worden.

In het najaar van 2015 gaf Dubolimburg enkele studenten van de U Hasselt opdracht om een **onderzoek rond verlinting** uit te voeren in Vliermaalroot. Hierbij schreven ze theoretische scenario's uit voor een verdichting van de woonomgeving. De resultaten worden in 2016 voorgesteld.

"De reductie van CO₂-emissie dankzij BEN-gebouwen is een belangrijke factor in onze gemeentelijke bouwprojecten." – Alain Ijzermans, burgemeester Houthalen-Helchteren

Initiatieven in de gemeenten

Renovatie appartementen

In het project Collectieve Renovatie Appartementen werkt Dubolimburg samen met de stad Hasselt aan het verduurzamen van voornamelijk oudere appartementsgebouwen op het grondgebied van Hasselt. Dubolimburg staat in voor de technische analyse van het gebouw. Op basis hiervan stellen we een renovatie-stappenplan op waarmee de vereniging van mede-eigenaars vervolgens kan bepalen welk renovatietraject ze zullen afleggen.

Eind 2015 werd door een adviseur van Dubolimburg een bezoek gebracht aan een eerste door de stad geselecteerd appartementsgebouw (Residentie St Jan aan de Congostraat). Op basis hiervan zal voor dit pilootproject een renovatiestappenplan worden uitgewerkt.

Het afgelopen jaar stapten **twee Limburgse gemeenten** mee in **Werfgoed**, dat tot doel heeft om bestaande woningen collectief te renoveren en versneld energiezuiver te maken. Maasmechelen richtte een pilootproject op voor de Tuinwijk van Eisden en Houthalen-Helchteren startte met Limbouw.

Op vraag van het gemeentebestuur van **Bree**, dat de ambitie koestert om het energieverbruik van haar bestaande **jeugdlokalen** te verlagen, voerde Dubolimburg een **energiescan** uit bij 7 lokalen die in totaal 10 verenigingen huisvesten, en stelde daarbij uitgebreide verslagen met verbetertips op.

De **Quickscan Duurzame Wijken** die op initiatief van Dubolimburg werd ontwikkeld, werd op Vlaams niveau opgepikt en wordt nu samen met de Vlaamse Duurzaamheidsmeter Wijken gebruikt. Limburgse gemeenten kunnen de Quickscan aanvragen bij Dubolimburg.

VORMING EN NETWERK

Dubolimburg hecht veel belang aan een goede partnerwerking. We treden daarbij organisaties uit de ecologische, economische en sociale sector met open vizier tegemoet en zet samen met hen projecten op. Dankzij een optimale uitwisseling van kennis en knowhow via beurzen, opleidingen, infosessies en excursies, werkt Dubolimburg aan een provincie waar duurzaam bouwen en renoveren centraal staan. Een mooi voorbeeld van waar samenwerking toe kan leiden, is de BEN-roadshow (zie ook pagina 10).

Dubolimburg verspreidt de duurzame boodschap op grote, **relevante evenementen** in Limburg. Het afgelopen jaar stonden we onder andere op Bouwinnovatie (Hasselt), Energiebeurs Lambrechts (Hasselt) en Energieweekend CeDuBo (Heusden-Zolder).

Samen met **Confederatie Bouw Limburg** gaf Dubolimburg in 2015 infosessies rond **overheidsopdrachten** voor aannemers.

Op 2 april werden meer dan 100 mensen verwelkomd op de **Housewarming** in onze nieuwe kantoren in GreenVille (Houthalen). Er was gelegenheid tot netwerken en een lezing van keynote-spreker prof. Anjo Travaille.

Het **Zakwoordenboekje** Duurzaam Bouwen werd verspreid bij studenten uit bouw- en architectuurrichtingen van de PXL.

Tijdens de infosessie **'Technische Installaties Bij Een Duurzame Renovatie'** van 8 mei 2015 kregen 25 deelnemers aan de hand van praktische cases een helder inzicht in de do's en don'ts van HVAC-installaties. **Geert De Bruyn** (Consultant sustainability & zero energy building) en **Chris Gielen** (technisch adviseur Varey Bvba) gaven de infosessie.

Op 25 september namen we professionals – in het kader van ESCOLIMBURG2020 – mee op een gratis **excursie naar Waterloo** (warmtenet met collectieve biomassacentrale in een woonwijk) en Leuven (geconcentreerde warmtevraag in woningen en kantoren aan de Vaartkom). 51 deelnemers konden het potentieel van warmtenetten met eigen ogen ontdekken.

Over ons

Dubolimburg vzw is de katalysator voor de duurzaam gebouwde leefomgeving in Limburg.

We prikkelen, we stimuleren en we wijzen de (juiste) weg. We denken out of the box en we bekijken uitdagingen in termen van oplossingen.

We benaderen samenwerkingen met open vizier. Door onze betrokkenheid en enthousiasme ontwikkelden we een scherpe radar voor het detecteren van kansen en opportuniteiten.

Colofon

FOTO'S
Dubolimburg
RAZZI

REDACTIE
Leen Raats
Dubolimburg

VORMGEVING
Luc Schreurs

Dubolimburg

GreenVille

Centrum-Zuid 1111

Houthalen-Helchteren

T 011 39 75 75

info@dubolimburg.be

www.dubolimburg.be